

SIMON KUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2024

SIMON KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA
16.5.2025

Sisällys

Tarkastuksen ja arvioinnin toteutus	3
Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	3
1.2. Arviointikertomuksen toteutustapa.....	4
2. Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely	5
3. Talouden toteutumisen arviointi.....	5
3.1. Kattamaton alijäämä	5
3.2. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	7
3.3. Investoinnit.....	8
4. Arvio valtuuston asettaminen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	9
4.1. Toimielinten vuositavoitteiden toteutumisen arviointi.....	9
4.2. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus.....	17
5. Henkilöstö	19
6. Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 havaintojen ja arviointien yhteenveto.....	20

Tarkastuksen ja arvioinnin toteutus

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saat-taa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-31.12.2024:

Jäsen	Varajäsen	
Kalmakoski Jouni (pj)	Karhu Minna	
Sankala Joonas (vpj)	Repo Matti	
Hamari Helena	Romppainen Seppo	
Tihinen Maiju	Aalto Ilkka	
Tähjä Markku	Kyllönen Sanna	

Tarkastuslautakunnan esittelijöinä toimivat puheenjohtaja varsinaisten päätösasioi-den osalta ja tilintarkastaja tilintarkastusasioiden osalta. Sihteerinä on toiminut tilin-tarkastaja.

Tilintarkastusyhteisönä on tilikaudella 2024 toiminut KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Katri Hokkanen. Tarkastuslautakunta on tilikaudella seurannut tilintarkastajan työn edistymistä ja saanut selvityksen tilikauden 2024 tarkastuksen tuloksista. Lautakunta myös käsitteli ja vei valtuustolle tiedoksi sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

1.2. Arviointikertomuksen toteutustapa

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 arvioinnin aikana kuusi kertaa.

Tarkastuslautakunnan työ perustuu valtuustokauden mittaiseen arviointisuunnitelmaan, joka on esitelty valtuustolle. Arviointisuunnitelmaan perustuen on laadittu työohjelma vuodelle 2024. Arviointi on edennyt työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta tutustui arviointivuoden aikana palvelujen järjestämiseen ja sai selvityksen seuraavista osa-alueista:

Kokouksen ajan- kohta	Käsitellyt aiheet
23.2.2024	Tekninen johtaja esitteli kunnan tytäryhtiöiden toimintaa ja kunnan teknisen toimen ajankohtaisia asioita
18.4.2024	- Kunnan ajankohtaiskatsaus ja selonteko kunnan sisäisestä valvonnasta ja konsernivalvonnasta - Kunnan tilinpäätöksen esittely - Arviointikertomuksen laadinnan aloittaminen
30.05.2024	- Kuultiin tilintarkastajan loppuraportti tilinpäätöksen 2023 tilintarkastuksesta - Käsiteltiin kunnan tilinpäätöstä 2023. Päätettiin pyytää peruspääoman alentamisesta selvitys kunnanhallitukselta seuraavaan tarkastuslautakunnan kokoukseen ja antaa tilinpäätöstä sekä vastuuvapautta koskeva esitys seuraavassa kokouksessa.
6.6.2024	- Merkittiin tiedoksi tilintarkastuskertomus tilikaudelta 2023. Tarkastuslautakunta ei esittänyt valtuustolle tilinpäätöstä hyväksyttäväksi tilintarkastuskertomuksen johdosta eikä vastuuvapautta myönnettäväksi kunnanhallituksen jäsenille ja kunnanjohtajalle. Tarkastuslautakunta esitti vastuuvapauden myöntämistä muille tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2023. - Käsiteltiin ja hyväksyttiin arviointikertomus

11.10.2024	• Kuultiin kunnan ajankohtaiskatsaus • Tilintarkastajan työohjelma vuodelle 2024 • Tarkastuslautakunnan työohjelma vuodelle 2024
11.11.2024	• Kunnan sivistystoimen kuuleminen • Maataloustoimen ajankohtaiskatsaus • Vuoden 2023 arviointikertomuksen vastineiden käsittely • Sidonnaisuusilmoitusten käsittely • Tarkastuslautakunnan talousarvio tilikaudelle 2025

2. Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely

Kunnanvaltuusto merkitsi tarkastuslautakunnan esityksen mukaan arviointikertomuksen vuodelta 2023 tiedoksi kokouksessaan 11.6.2024 § 6. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kunnanhallitus on kokouksessaan 16.9.2024 § 182 päättänyt antaa valtuustolle seuraavat selvitykset vuoden 2023 arviointikertomuksessa mainittuihin havaintoihin.

Kaikki toimielimet antoivat vastaukset tarkastuslautakunnan huomioihin ja vastaukset on annettu tiedoksi valtuustolle. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallitus on antanut arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin kattavat selvitykset, sekä esittänyt tarvittavia toimenpiteitä.

3. Talouden toteutumisen arviointi

3.1. Kattamaton alijäämä

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee päättää taloussuunnitelmassa yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämää edellä mainittuna ajanjaksona katetaan. Tarkastuslautakunnan yksi lakisääteisistä tehtävistä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää 31.12.2024 tilinpäätöksessä. Myös kuntakonsernin kertynyt jäämä on positiivinen. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä valtuuston päätös 11.12.2023 § 88 siirtää peruspääomasta ylijäämiin 815 074 euroa on siirretty kunnanhallituksen päätöksellä 31.3.2025 § 98 vuoden 2024 tilinpäätöksessä takaisin peruspääomaan edellisten vuosien ylijäämästä.

Kuntalain 118 § mukaisten mittarien toteumat Simon kunnassa

Kriteeri 1		2024	2023	Toteuma
Kunnan tase on alijäämäinen eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	Raja-arvo <i>To-teuma</i>	neg. 8 825	neg. 7 429	Ei täyty
Kriteeri 2				
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	Raja-arvo <i>To-teuma</i>	-1 000 2 550	-500 2 305	Ei täyty
Kriteeri 3 (kahtena vuonna peräkkäin täyttyneet seuraavat raja-arvot)				
kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia	Raja-arvo <i>To-teuma</i>	<80 % 194 %	<80 % 246 %	Ei täyty
Kunnan tuloveroprosentti on väh. 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	Raja-arvo <i>To-teuma</i>	9,37 % 9,4 %	22,01 % 9,36 %	Ei täyty
Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun	<i>To-teuma</i>	<i>*Ei täyty</i>	<i>Ei täyty</i>	Ei täyty
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	Raja-arvo <i>To-teuma</i>	0,80 4,0	0,80 3,90	Ei täyty

* Vuoden 2024 kuntakonsermien keskiarvo ei saatavilla

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan taloudellinen tilanne on hyvä eikä kunnan taseessa ole kattamattomia alijäämiä eivätkä kriisikuntamittariston tunnusluvut täyty. Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion 2025–2027 vuodet osoittavat, että Simon kuntataloudessa on noudatettava erittäin tarkkaa taloudenpitoa.

3.2. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan kunnan toimintakate oli -8,92 milj. euroa. Toimintakate toteutui talousarviota 0,7 milj. euroa parempana. Toimintatuottoja tilikaudelta kertyi 2,45 milj. euroa ja toimintakuluja 11,36 milj. euroa. Toimintatuotot toteutuivat 19,8 % talousarviota parempana. Toimintakulut alittuivat 2,6 %.

Kertyneet verotulot (2 974 euroa/asukas (ed. tp 3 056 euroa/asukas) Valtionosuuksia Simo sai vuonna 2024 noin 1 132 euroa/asukas (ed. tp 1 102 euroa/asukas).

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. Vuonna 2024 vuosikate asukasta kohden oli 909 euroa, joka kattoi poistot. Poistoissa tehtiin 0,1 milj. euron romutus-/lisäpoistot puretusta Viranhaltijaintalo-rakennuksesta.

Kunnan osalta asukasta kohden laskettu lainakanta nousi ollen 31.12.2024 yhteensä 1 680 euroa per asukas. Koko kuntakonsernin lainamäärä per asukas nousi 2 092 euroon.

Varsinaisen toiminnan ja investointien positiivinen kassavirta osoittaa, kuinka paljon on käytettävissä lainojen lyhennyksiin ja rahoitus- ja vaihto-omaisuuden lisäyksiin. Vuonna 2024 varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta on -3,5 milj. euroa. Negatiivinen kassavirta tai erittäin niukka positiivinen kassavirta on osoitus rahoitustarpeesta, joka on katettava joko lainojen lisäyksellä tai vapauttamalla rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Tilikaudella 2024 kunnan lainakanta kääntyi kasvuun. Lainakanta nousi 1,27 milj. euroa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilikausi toteutui taloudellisesti hyvin. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että taloustyöryhmä jatkaa edelleen työkentelyä, jotta talouden suunnitelmallisuus toteutuu kunnassa.

3.3. Investoinnit

Investointeja toteutettiin vuoden 2024 aikana 6,3 milj. euron edestä. Määräraha oli muutetun talousarvion jälkeen 8,6 milj. euroa. Tilikaudella toteutuneita, suurimpia investointikohteita olivat aseman uuden koulun rakentaminen 5,0 milj. euroa ja veneväylän ruoppaus 0,837 milj. euroa.

Uuden koulun hankesuunnittelu käynnistyi vuonna 2022 ja 11.12.2023 kunnanhallitus teki KVR-urakkapäätöksen ja urakoitsijaksi valittiin Oulun Rakennusteho Oy. Urakkasopimus allekirjoitettiin 16.1.2024. Yhtenäiskoulun hankesuunnitelma on 11,2 milj. euroa ja kattaa 1–9 vuosiluokat sekä lukion. Investointiin käytettiin vuoden 2024 aikana 4,95 milj. euroa ja se valmistuu vuoden 2025 lopulla. Uuden koulun määrärahat alittuivat 1 milj. euroa.

Talousarviolla tilikaudelle varatut investointien määrärahat ovat alittuneet tilikauden aikana merkittävästi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätöksellä on annettu selonteko investointimenojen poikkeamista.

Investointien suunnitelmallisuutta tulee pyrkiä kehittämään pitkäjänteisesti.

4. Arvio valtuuston asettaminen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

4.1. Toimielinten vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Kuntastrategia määrittää keskeiset linjaukset tulevaisuuden tahtotilasta ja toimii kunnan arkijohtamisen ja päätöksenteon kulmakivenä. Kunnan keskeiset suunnitelmat, ohjelmat ja linjaukset toteuttavat strategiaa. Strategian toteutumista arvioidaan keskeisten mittarien ja indikaattoreiden avulla.

Valtuusto on tehnyt strategiatyötä vuoden 2021 aikana ja kirkastanut kuntastrategiaa. Valtuusto hyväksyi kirkastetun kuntastrategian 13.6.2022. Strategiatyötä on jalkautettu palvelualueille vuoden 2023 aikana, ja strategian mukaisia talousarviotoimia on listattu vuoden 2024 talousarviokirjaan. Simon kuntastrategia ulottuu vuoteen 2025 asti. Seuraavassa on arvioitu palvelualueittain talousarviotavoitteet ja niiden toteutuminen. Osittain toteutuneet tai toteutumatta jääneet tavoitteet on avattu taulukoissa.

Simon kunnan strateginen linjaus edistää uusiutuvan energian tuottamistapoja ja ratkaisuja on osoittautunut kunnan elinvoimaisuuden näkökulmasta erittäin tulokselliseksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että strategiateeman mukaiset tavoitteet ja niiden toteumat on esitetty selkeästi tilinpäätöksessä tuloalueittain. Strategiamittariston mukaiset tavoitteet on hyvin saavutettu.

Keskushallintopalvelut

Keskushallintopalveluiden palvelualueeseen sisältyvät seuraavat toiminnot: kunnan hallinto ja talous (kirjanpito, palkanlaskenta, atk-palvelut, tiedotus, henkilöstötoiminta, vaalit, tarkastustoimi, kunnanhallituksen ja valtuuston toiminta), elinvoima (elinkeinotoimi, maaseututoimi, työllistäminen) sekä ostopalveluina eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto.

	TA2024	Muutos	TA+Muutos	TP2024	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	888 177		888 177	728 441	-159 736	82,02 %
TOIMINTAKULUT	-2 105 068		-2 105 068	-1 797 901	307 166	85,41 %
TOIMINTAKATE/JAAMA	-1 216 891		-1 216 891	-1 069 461	147 430	87,88 %

Kuvio: Keskushallintopalveluiden tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät)

Tulosalueen toimintakate toteutui parempana talousarvioon nähden. Toimintakate oli lopulta tulosalueen osalta 1,07 milj. euroa (2023: 1,0 milj. euroa) negatiivinen. Toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat muutettua talousarviota pienempinä.

Keskushallintopalveluiden toiminnallisten tavoitteiden seuranta	
Tarkastustoimi	Vaalit
Talousarviolla ei ole asetettu mitattavia toiminnallisia tavoitteita.	Kaksivaiheinen presidentinvaali järjestettiin tammi–helmikuussa 2024 ja kesäkuussa europarlamenttivaalit.
Hallinto- ja talouspalvelut	Kunnanvaltuusto
Vuoden 2024 aikana otettiin käyttöön uusi palkanlaskentaohjelmisto ja ns. Oulunkaaren palvelimilla olevien käyttöjärjestelmien tiedostot on siirretty Laplt:lle.	Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2024 aikana 4 kertaa ja käsitteli 46 asiaa. Valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet saatiin pääosin toteutettua.
Kunnanhallitus	Taloustoimi
Tavoitteet 2024: - Talouden tasapaino <i>Toteuma:</i> Talous on tasapainossa - Lainamäärän kasvu pysyy kohtuullisena, 2024–2025 kouluinvestointi nostaa lainamäärää <i>Toteuma:</i> Lainamäärän kehitys ollut maltillinen, kunnan lainamäärä 1 680 euroa/asukas - Vuosikate positiivinen <i>Toteuma:</i> Tilinpäätöksen 2024 vuosikate positiivinen - Alijäämää ei kerry taseeseen <i>Toteuma:</i> Ei kertyneitä alijäämiä - Elinvoimaisuuden lisääminen <i>Toteuma:</i> Ei ole arvioitu - Viestinnän ja kuntamarkkinoinnin kehittäminen <i>Toteuma:</i> Ei ole arvioitu	- Onnistunut uuden henkilöstö- ja matkahallintajärjestelmän käyttöönotto alkuvuonna ja tarvittaessa henkilöstön lisäkouluttaminen. Työ tehdään yhdessä Monetran kanssa <i>Toteuma:</i> Vuoden 2024 uusi henkilöstö- ja matkahallintajärjestelmä käyttöönotettiin alkuvuonna ja alkukoulutuksien lisäksi on Monetralta hankittu tarvittavaa lisäkoulutusta. - Ajantasainen ja ymmärrettävä taloushallinnon raportointi luottamushenkilöiden suuntaan <i>Toteuma:</i> Ei ole arvioitu tilinpäätöksellä. - Osavuosikatsaukset, tilinpäätös, talousarvio <i>Toteuma:</i> Osavuosikatsaukset, tilinpäätös toimintakertomuksin ja tilinpäätös ovat valmistuneet ajallaan samoin kuin kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen asiakirjat. - Kuntadataraportointi valtion suuntaan <i>Toteuma:</i> Valtiolle on raportoitu kuntadataa määrääajoin - Uuden taloushallinnon ohjelman suunnittelu käynnistetään vuonna 2024

Toteuma: Uuden taloushallinnon ohjelman suunnittelua ei käynnistetty, koska Monetra päätyi kilpailuttamaan järjestelmän uudelleen.

- Tiedonhallintaan ja asiakirjahallintaan liittyvän tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen ja sähköisen arkiston tuotantoon ottaminen. Lisäksi uuden arkistolain jalkauttaminen toimintaan

Toteuma: Tiedonhallintaan ja asiakirjahallintaan liittyvän tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen ja sähköisen arkiston tuotantoon ottaminen siirtyi vuodelle 2025, ja siitä on käynnistetty oma projekti.

Elinkeinotoimi	Maaseututoimi
• Elinkeinostrategian päivittäminen huomioiden Karsikko ja Hittikka <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Karsikon strateginen markkinointi <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Yritysneuvontaa aloittaville ja toimintaansa laajentaville yrittäjille <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Uusien yritystonttien kaavoitus valmistuu. <i>Toteuma:</i> Vuoden aikana viimeisteltiin Hittikan teollisuusalueen kaavaa. Käynnissä on myös Karsikon tKem-asemakaavoitus. • Leuannokan asuinalueen tonttien markkinointi ja myynti jatkuu <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Yritysten lukumäärä säilyy entisellään 300 kpl <i>Toteuma:</i> Vuoden 2024 lopulla Simossa on n. 600 julkishallinnon rekistereissä olevaa yritystä/elinkeinonharjoittajaa, maatalous mukaan lukien. • Yritys- ja yhdistysrekisterin perustaminen nettiin <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Vahvistetaan Simo-brändiä <i>Toteuma:</i> Ei arvioitu. • Edistetään uudistuvan energiatuotannon sijoitumista Simoon.	• Yrittäjämäärän säilyttäminen vähintään entisellään <i>Toteuma:</i> Yrittäjämäärä on laskenut viidellä edellisvuodesta ja vuonna 2024 oli 48 maatilayritystä. • Tilakauppojen edistäminen <i>Toteuma:</i> Tilakauppoja ei tehty vuonna 2024. • Maatalousyritysten toiminnan kehittäminen <i>Toteuma:</i> Tiloille on annettu neuvontaa ja yhden tilan toiminnan laajentamista on suunniteltu. Tiloille on tehty tilakäyntejä. • Jatkojalostustoiminnan edistäminen <i>Toteuma:</i> Jatkojalostuksen osalta ei ole kysyntää neuvonnasta, ja suunnitelmia ei ole tehty. • Maataloustukien maksatusten määrärajoissa pysyminen <i>Toteuma:</i> Tuet on saatu lähtemään yrittäjille heti, kun Ruokavirasto on aloittanut tukien maksut.

Toteuma: Vuonna 2024 yhteistyö eTehtaan kanssa on vahvistanut ja edistänyt kunnan myönteistä tahtotilaa uudistuvan energiatuotannon sijoittumiseen Simoon. Lisäksi Simojen sähköaseman vahvistaminen vuonna 2024 sekä yhteistyö Fingridin kanssa ovat tärkeitä vihreän siirtymän hankkeiden etenemiselle.

Työllistäminen

- Työttömyysasteen alentaminen 8,2 prosenttiin

Toteuma: Työttömyysaste aleni vuodesta 2023 11,6 %:sta vuoden 2024 joulukuun loppuun 9,9 %.

- Nuorten työttömien lukumäärän pitäminen alle kymmenessä

Toteuma: Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien lukumäärä oli vuoden 2024 lopussa 9 (v. 23 oli 9).

- Pitkäaikaistyöttömistä aiheutuvien Kelan sakkomaksujen pienentäminen

Toteuma: Pitkäaikaistyöttömien kela-sakkomaksu nousi hieman edellisestä vuodesta.

- Kela-sakkomaksut alle 80 000 euroa vuodessa

Toteuma: Kela-sakkomaksut olivat 98 064 euroa, mikä oli noin 9 000 euroa enemmän kuin edellisvuonna.

- Kesätyöseteli kaikille 9-luokkalaisille simolaisille, käyttöastetavoite 100 %

Toteuma: Kaikille halukkaille 9-luokkalaisille tarjottiin kesäseteli. Kunnan omissa yksiköissä työskenteli 14 ja yhteisöissä/yrityksissä 8.

- Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintaan osallistuminen

Toteuma: Simon kunta on aktiivisesti ollut mukaan uuden Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoiminnassa.

- TYP-työryhmän toimintaan osallistuminen

Toteuma: Kunnan työllisyyskoordinaattori on osallistunut TYP-työryhmän toimintaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnanhallituksen asettamat tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin, mutta kaikkien tavoitteiden osalta tilinpäätöksellä ei ole arvioitu toteutumista tai toimenpiteen toteutumista ei voida annetun selvityksen mukaan arvioida. Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että jatkossa tilinpäätöksellä tulisi esittää elinkeinotoimen osalta yksittäisten tavoitteiden yhteydessä selkeämmin myös niiden toteutuminen.

Tarkastuslautakunta toteaa edelleen, että Simon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä hankintaohjeistuksen päivitys olisi suotavaa.

Tekninen toimielin

Tekninen toimi vastaa hyvästä ja tehokkaasta toiminnasta maankäytön, rakentamisen, kunnallistekniikan, kiinteistötoimen ja ympäristöasioiden osalta sekä tuottaa ja hankkii edullisia palveluja simolaisille. Palvelujen suunnitteluissa ja toteutuksessa otetaan huomioon terveyden ja talouden edistämisen näkökohta.

Toimintatuotot ylittyivät 0,46 milj. eurolla talousarvioon verrattuna. Toimintakate oli 0,70 milj. euroa alijäämäinen (2023: -0,40 milj. euroa). Talousarvion määrärahat ylittivät 134 tuhatta euroa.

	TA2024	Muutos	TA+Muutos	TP2024	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	3 472 572		3 472 572	3 936 224	463 652	113,35 %
TOIMINTAKULUT	-4 503 171		-4 503 171	-4 636 848	-133 676	102,97 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 030 599		-1 030 599	-700 624	329 976	67,98 %

Kuvio: Teknisen toimielimen tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät).

Teknisen toimielimen toiminnallisten tavoitteiden seuranta tulosalueittain

Tekninen toimi

Valvontatoimi hoiti yhdessä teknisen toimen kanssa kunnan tytäryhtiöiden (Simon Vesi-huolto Oy ja Simon Vuokratalot Oy) hallinto- ja toimistopalvelut. Kunta myi toimisto- ja hallintopalveluja Simon Vesihuolto Oy:lle, josta saadaan tuloa 26 143 euroa/vuosi.

Rakennusvalvonta/viranomaispalvelut

Teknisen toimeen on valittu uusi toimistosih-teeri. Lisäksi valittiin määräaikainen rakennus-tarkastaja-ympäristösihteeri. Valmistauduttiin rakentamislain uudistukseen käymällä ympäryskuntien rakennusvalvontojen kanssa palavereita, joissa yhtenäistettiin tak-soja ja rakennusjärjestyksiä.

Palo- ja pelastustoimi	Toimitilapalvelut
Vuoden 2023 alusta palo- ja pelastustoimi siirtyi Lapin hyvinvointialueen alaisuuteen. Kunta on vuokrannut kunnalta pelastustoimen hoitamiseen tarvittavat tilat.	Suunnitelmakaudella rakennettiin laavu hiihtoladun viereen Maliniin ja päivitettiin uimarantojen puucee-koppeja. Lisäksi hankittiin avanto-uuintipaikalle siirrettävä pukukoppi, joka päivitettiin vastaamaan avanto-uimareiden tarpeita. Liikuntapaikkojen hoitamista varten hankittiin uusi aura traktoriin.
Liiketoiminta	Kiinteistö- ja muut palvelut
Valtuuston päätöksen mukaisesti koko kunta saaristoa lukuun ottamatta on jätehuollon toiminta-alueita. Satamatoiminnot hoidettiin suunnitelmien mukaisesti.	Talousarviolla asetetut tavoitteet eivät näy tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksellä on tavoitteiden ja tavoitteiden toteutuminen -kohdassa yleisellä tasolla avattu tilikaudella tehtyjä toimenpiteitä.

Yhteenvedon tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion toiminnallisten tavoitteiden osalta tiedot tulisi esittää tilinpäätöksessä selkeämmin ja yhteneväisessä muodossa siten, että ensin esitetään talousarvion tavoite ja sen jälkeen tavoitteiden toteutuminen.

Tarkastuslautakunta pyytää tilannekatsausta kiinteistöjen peruskorjaussuunnitelmasta.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluihin kuuluvat perusopetus, lukiokoulutus, varhaiskasvatus, aikuiskoulutus, vapaa-aikatoimi, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä musiikkiopisto. Koulutoimi vastaa koulutoimen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta sekä hoitaa keskitetysti koulujen henkilöstöhallintoon ja tukipalveluihin liittyviä tehtäviä.

	TA2024	Muutos	TA+Muutos	TP2024	Poikkeama	%
TOIMINTATUOTOT/TULOT	433 984		433 984	460 866	26 882	106,19 %
TOIMINTAKULUT	-7 811 003		-7 811 003	-7 593 271	217 732	97,21 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 377 019		-7 377 019	-7 132 405	244 614	96,68 %

Kuvio: Sivistyksen toimielimen tilinpäätöksen toteumat ja vertailu talousarvioon (sisäiset ja ulkoiset erät)

Toimielimen toimintakate alitti muutetun talousarvion. Toimintakate oli 7,13 milj. euroa alijäämäinen. Muutetun talousarvion määrärahat ovat alittuneet 218 tuhatta euroa (2,79 %).

Sivistyksen toimialan toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Sivistystoimen hallinto

Koulutoimen tukipalvelut on tuotettu keskitetysti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Perusopetus

Toiminnan tavoitteena on ollut, että kaikki 9. luokan oppilaat saavat perusopetuksen päättötodistuksen ja hakeutuvat toisen asteen opintoihin tai tutkintoon valmentavassa koulutuksessa TUVA:ssa.

Tilinpäätöksen tavoitteiden toteutuminen -kohdassa on todettu, että kaikki perusopetuksen päättäneet oppilaat saivat päättötodistuksen ja sijoituivat toisen asteen koulutukseen.

Lukiokoulutus

Tavoitteena on ollut, että ylioppilastutkinnon arvosanat ovat vähintään valtakunnallista keskitasoa ja että opiskelijat saavuttavat jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

Tilinpäätöksen tavoitteiden toteutuminen -kohdassa on todettu, että kevään 2024 ylioppilaat kirjoittivat neljä ainetta, joiden kokeisiin osallistui vähintään kuusi kokeilasta. Näistä äidinkielen, lyhyen matematiikan ja psykologian arvosanapisteiden keskiarvo oli koko maan keskiarvoa korkeampi.

Tavoitteen mukaan lukion opiskelijamäärä pyritään pitämään noin 18 opiskelijassa / vuosikurssi.

Simon lukion ensimmäisen vuosikurssin aloitti syksyllä 2024 yhteensä 15 varsinaista opiskelijaa ja neljä yhdistelmätutkinnon suorittajaa.

Kivalo-opisto

Tilinpäätöksessä mainittu tavoite: Huolehditaan siitä, että opiskelijat ovat tyytyväisiä saamaansa ja maksamaansa opetukseen. Opetusympäristöt pyritään pitämään vähintään tyydyttävänä, opetuksen taso hyvänä ja opetusjärjestelyt sujuisivat jouhevasti.

Tavoitteen toteutumista ei ole esitetty tilinpäätöksessä.

Pääkirjasto

Lainausmäärät 10 kpl/as

Toteuma 9,6

Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa

Toteuma: Kirjasto järjesti kunnan lapsille ja nuorille tapahtumia ja muuta toimintaa yhdessä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Lainaustoitinnon lisäksi kirjasto tarjosi mm. kouluille kirjailijavierailijoita ja päiväkodeille satutunteja. Pop up -kirjaston käyntejä tehtiin kouluilla ja tapahtumissa.

Kirjaston kotipalvelu

Toteuma: Kirjaston kotipalvelu toimi aktiivisesti ja sen piirissä oli 8 asiakasta.

Kirjastoautopalvelutoiminta Ylikärppään

Toteuma: Ylikärppän kirjastopalvelut ostetaan Ranuan kirjastoautolta.

Osallistuminen Lapin kirjaston johtoryhmän toimintaan.

Kulttuuritoimi

Talousarviolla 2024 ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita.

Tavoitteiden toteuma -kohdan mukaan: Kulttuuritoimi tarjosi teatteriesityksiä varhaiskasvatukseen lapsille ja alakoulujen oppilaille sekä loppukevään ja syksyn aikana toteutettiin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia työpajoja.

Musiikkiopisto

Tavoitteena on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen tehtävänä luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin.

Toteuma: Meri-Lapin musiikkiopistossa opiskeli lukuvuonna 2024 viisi varsinaista oppilasta, perhemusiikkileikkikouluissa (neljä jaksoa) oli 1–3 lasta/jakso sekä musiikkileikkikoulussa oli koko vuoden 3–4 lasta.

Vapaa-aikatoimi

Liikuntatoimi on tehostanut yhteistyötään teknisen toimen kanssa, mikä on ilmennyt kuntosalin muuttoprosessissa viihtyisimpiin tiloihin sekä viestinnän kehittämisessä. Vuoden 2024 aikana on avattu runsaasti uusia liikuntapaikkoja, kuten Maliniin kuntoportaat, avantouinti-paikka ja ulkokuntosali Simoniemeen sekä kunnostettu Malinin ampumarata. Uusista liikuntapaikoista on viestitty kuntalaisille selkeästi ja kattavasti. Uudet liikuntapaikat tarjoavat

Varhaiskasvatus

Tavoitteiden toteuman mukaan: varhaiskasvatusta on voitu tarjota tarpeen mukaan lain säättämässä määräjassa (14 pv/4 kk). Toiminnan toteuttamisessa ja kehittämisessä on huomioitu vanhempien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Varhaiskasvatusta on järjestetty Simon ja Maksniemen päiväkodeissa ja lapsen omassa kodissa perhepäivähoitomuotona.

jälleen uudenlaisia mahdollisuuksia liikkumiseen ja innostavat ihmisiä oma-aloitteiseen aktiivisuuteen.

Simon kunnan varhaiskasvatukseen on laadittu tavoitteen mukaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, johon on osallistettu lapset, huoltajat ja henkilöstö.

Tarkastuslautakunta toteaa sivistystoimen osalta yhteenvetona, että mitattavissa olevat toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

4.2. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus

Simon kunnan konsernitilinpäätökseen sisältyvät Simon kunnan oman tilinpäätöksen lisäksi kunnan tytäryhtiöt Simon Vuokratalot Oy ja Simon Vesihuolto Oy sekä kaksi kuntayhtymää (Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia ja Lapin liitto). Simon kunta omistaa kokonaan Simon Vuokratalot Oy:n. Simon Vesihuolto Oy:stä kunnan omistusosuus on 78,95 %.

Konsernin toimintaa ohjataan kunnanvaltuuston hyväksymällä konserniohjeella. Konserniohje on ollut voimassa vuoden 2010 alusta ja se tullaan päivittämään 2025 vuoden aikana. Konserniohjeiden mukaisesti kunnanhallitus on nimennyt edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja antanut tarvittaessa kunnan edustajille toimiohjeet kunnan kannan ottamiseksi tärkeimpiin asioihin. Kunnanhallitus on myös antanut ohjeita yhtiöiden hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta. Konsernin tytäryhtiöt ovat raportoineet talouden toteutumisesta puolivuositain kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Kuntakonsernin tilikauden 2024 tulos oli 1,41 milj. euroa ylijäämäinen. Edellisvuoden tulos oli 2,37 milj. euroa ylijäämäinen. Kuntakonsernin kokonaislainamäärä nousi tilikauden aikana 5,80 milj. eurosta 5,83 milj. euroon.

Konserniyhteisöille talousarviossa asetetut vuoden 2024 tavoitteet ja niiden toteutukset on käsitelty seuraavissa taulukoissa.

Simon Vuokratalot Oy

Simon Vuokratalot Oy:n taloudellinen asema on hieman parantunut päättyneen vuoden aikana. Kunta on hoitanut vuoden 2007 alusta yhtiön isännöinnin ja kirjanpidon.

Yhtiö on vapaaehtoisessa velkasaneerauksessa. Asuntojen käyttöaste laski edellisvuodesta ollen keskimäärin 71,68 % ja vuodenvaihteessa 67,96 %. Kunta on sitoutunut kattamaan alle 75 %:n käyttöasteesta syntyvän alijäämän Valtiokonttorin velkasaneerauspäätöksen mukaisesti. Vuodelta 2023 katettavaa alijäämää on 13 410,03 euroa ja vuodelta 2024 syntyi katettavaa alijäämää 13 603,50 euroa. Asuntojen kuntoa on parannettu siten, että viisi tyhjää asuntoa on kauttaaltaan maalattu ja kaikkiin neljään maalämpökohteeseen on porattu lisäkaivot.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Yhtiön talous ja toiminta on tasapainossa	Tilinpäätös, osavuositulos, toiminnan tulos	-17 294,82
Vuokra-taso pysyy kilpailukykyisellä tasolla	Keskimääräinen vuokra e/m ² /kk	8,30
Vuokra-asuntojen laatu säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste, korjausinvestointitaso	71,68 %
Asuntojen käyttöaste yli 75 %	Käyttöaste %	71,68 %

Simon Vesihuolto Oy

Tilikaudella saneerattiin Valajankosken vedenottamo. Pääpaino on ollut korjauskentämisessä. Leuannokan verkostoon kytkettiin ensimmäiset liittymät vuonna 2024.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMA
Yhtiön toiminta ja talous on tasapainossa	Tilinpäätös, osavuositulos, toiminnan tulos	20099,64 €
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta on kohtuullinen asiakkaille ja pyritään lähestymään keskimääräisiä hintoja	Valtakunnallinen keskiarvo €/m ³ sis. alv vesi: 1,95 jätevesi: 3,30	Simon Vesihuolto Oy €/m ³ sis. alv vesi: 2,01 jätevesi: 3,14
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatkosten määrä minimoitetaan	Puhtaan veden jakelu-katkokset (yli 1 h)	0 kpl

Simon kunta on myöntänyt Simon Vesihuolto Oy:lle 50 000 euron konsernilainan 4 vuodeksi ja yhtiö on lyhentänyt lainaa maksuohjelman mukaisesti vuonna 2024. Simon kunta on päättänyt luopua siirtoviemärin vuokran perinnästä vuosille 2024–2026 yhtiön heikon taloustilanteen johdosta. Vesi- ja jätevesihinnat ovat linjassa valtakunnallisen keskiarvon kanssa. Yli tunnin kestäviä vesikatkoksia ei vuonna 2024 ollut.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konsernin osalta asetettujen tavoitteiden toteutumisen osalta Simon Vesihuollon tavoitteet ja mittarit ovat konkreettisia ja kuvastavat toiminnan olennaisia seikkoja. Tavoitteet on pääosin saavutettu tilikaudella 2024.

Simon Vuokratalojen osalta tilikauden tulos muodostui tappiolliseksi; yhtiö on vapaaehtoisessa velkasaneerauksessa. Käyttöastetavoitteeseen ei päästy. Osa tavoitteiden mittareista ovat sellaisia, että niistä ei käy selkeästi ilmi, onko tavoitteeseen päästy.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että Vuokratalojen kiinteistöjen kuntoselvityksiä ja korjausrakentamista on tehty ja suunniteltu tehtävän tulevinä vuosina.

5. Henkilöstö

Henkilöstön määrä (125) on hieman laskenut edellisvuodesta (132). Muutosta on ollut yleishallinnossa (+2), sivistyspalveluissa (-11) sekä teknisissä palveluissa (+2).

Sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2024 yhteensä 1 696 päivää, joka tarkoittaa noin 13,6 pv/hlö (vuonna 2023; 1 145 päivää; 8,7 pv/hlö). Henkilökunnan työssä jaksamista on tuettu toimintavuonna työterveyshuollon toimenpitein sekä työnantajan puoleksi kustantamalla uimahallilipuilla ja ilmaisilla kuntosalivuoroilla. Yli 3 kk työsuhteissa oleville työntekijöille tarjotaan e-passiseteli, joka käy liikunta- ja kulttuuripalveluiden maksamiseen. Vuonna 2024 e-passin arvo oli 100 euroa, jolla haluttiin kannustaa henkilökuntaa omaehtoiseen hyvinvointiin.

Yleisellä tasolla voidaankin todeta, että henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ei ole huolestuttavalla tasolla, vaikkakin se on noussut.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että henkilökunnan työssä jaksamiseen tehtyjä hyviä toimenpiteitä jatketaan ja uuden työntekijän sekä sijaisten työhönohjaukseen/perehdytykseen varataan riittävät resurssit.

6. Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 havaintojen ja arviointien yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että strategiateeman mukaiset tavoitteet ja niiden toteumat on esitetty selkeästi tilinpäätöksessä tuloalueittain. Strategimittariston mukaiset tavoitteet on hyvin saavutettu.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden toteumista ei ole kaikilta osin mahdollista arvioida tilinpäätöksen perusteella.

Tarkastuslautakunta toivoo yhtenäistä raportointia tilinpäätöksessä; talousarvion tavoite, mittari ja toteuma taulukkona.

Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon tässä arviointikertomuksessa esitettyt tulosaluekohtaisesti annetut havainnot ja antavat niistä vastineensa marraskuun 2025 loppuun mennessä kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta kiittää yhteistyöstä toimielimiä ja viranhaltijoita tilikaudella 2024.

Simossa 16.5.2025

Simon tarkastuslautakunta

Jouni Kalmakoski
puheenjohtaja

Joonas Sankala
varapuheenjohtaja

Helena Hamari
jäsen

Maiju Tihinen
jäsen

Tähjä Markku
jäsen